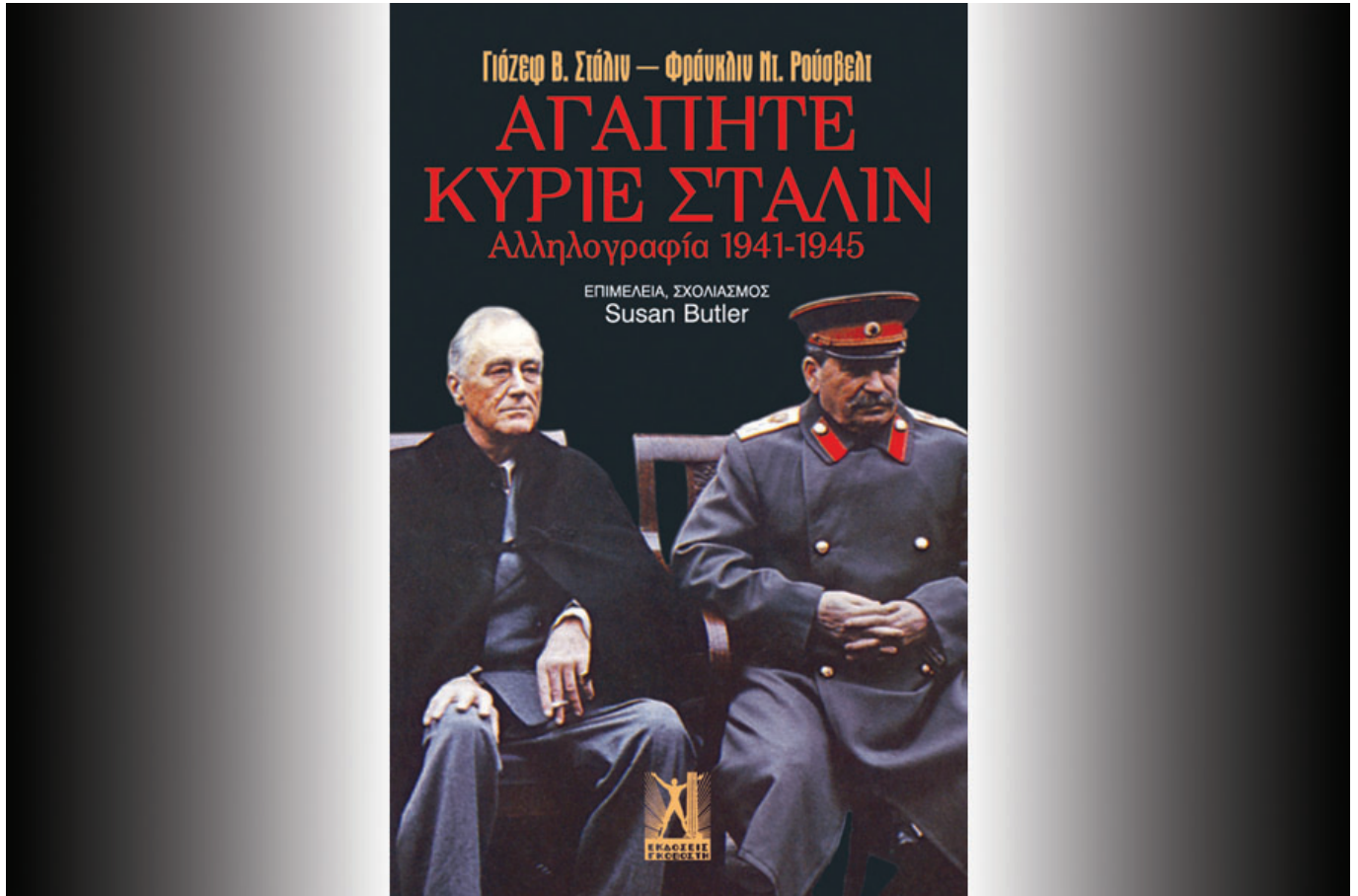

11 Φεβρουαρίου 2013

Αγαπητέ Κύριε Στάλιν: Η αλληλογραφία δύο μεγάλων ηγετών

Επιστήμες / Εκδόσεις

Susan Butler

Επί εξήντα χρόνια η αλληλογραφία ανάμεσα στον Φράνκλιν Ρούσβελτ και τον Γιόζεφ Στάλιν κατά τη διάρκεια του πολέμου παρέμενε στην αφάνεια. Το *Αγαπητέ Κύριε Στάλιν* είναι το πρώτο βιβλίο που περιλαμβάνει όλα τα μηνύματα όπως τα είχε γράψει ο Ρούσβελτ, καθώς και όλα τα μηνύματα του Στάλιν, όπως τα διάβασε ο Ρούσβελτ. Η υψίστης ιστορικής σημασίας επιστολογραφία των δύο ισχυρότερων ανδρών του κόσμου την περίοδο εκείνη, ενδεικτική της ανθρώπινης φύσης, θα αιχμαλωτίσει όλους όσους επιθυμούν να γνωρίζουν το πώς κέρδισαν οι Σύμμαχοι το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Την περίοδο εκείνη η αλληλογραφία ήταν απόρρητη -μόνον ο Ρούσβελτ, ο Στάλιν

και οι στενοί συνεργάτες τους γνώριζαν την ύπαρξή της— και εκτενής: λίγο περισσότερα από τριακόσια μηνύματα. Τα μηνύματα στέλνονταν τηλεγραφικώς και συχνά παραφράζονταν, προκειμένου να διασφαλιστεί το απόρρητο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο ένας από τους ηγέτες του κόσμου επέλεγε κάποιον σημαντικό αξιωματούχο, όπως ήταν ο Harry Hopkins, για να παραδώσει αυτοπροσώπως στον άλλον ένα μήνυμα.

Τα θέματα που θίγονται στα μηνύματα περιλαμβάνουν αποστολές πολεμικού εξοπλισμού των ΗΠΑ, τις εξοπλιστικές ανάγκες της Σοβιετικής Ένωσης και στρατηγικές αποφάσεις στον πόλεμο εναντίον του Χίτλερ και των συμμάχων του. Υπάρχουν πολλά μηνύματα που αφορούν την πρόοδο του πολέμου και την ημερομηνία της απόβασης στη Νορμανδία, την τύχη της Πολωνίας, που ενδιέφερε ιδιαίτερα τους δύο άνδρες, τους όρους της συνθηκολόγησης, το ρόλο και τις εξουσίες του Συμβουλίου Ασφαλείας, καθώς και τη σύνθεση της Γενικής Συνέλευσης. Ο Φράνκλιν Ρούσβελτ έστειλε το πρώτο μήνυμά του τον Ιούλιο του 1941. Η ανταλλαγή μηνυμάτων συνεχίστηκε μέχρι τον αιφνίδιο θάνατο του Ρούσβελτ, τον Απρίλιο του 1945.

Το παρελθόν των δύο ηγετών ήταν εντελώς διαφορετικό. Ο Ρούσβελτ ήταν μέλος μιας από τις πλέον διαπρεπείς αμερικανικές οικογένειες, μεγάλωσε στη Νέα Υόρκη μέσα σε έναν κόσμο πλούτου και κουλτούρας, όπως ένα χαϊδεμένο μοναχοπαίδι, και σπούδασε στη Σχολή Groton, στο Κολέγιο Harvard και στο Πανεπιστήμιο Columbia. Παντρεύτηκε τη μακρινή εξαδέλφη του Έλινορ Ρούσβελτ, την ανιψιά του Προέδρου Θίοντορ Ρούσβελτ, και ανήλθε σταθερά σε υψηλά αξιώματα της εθνικής και της διεθνούς πολιτικής λόγω της ισχυρής προσωπικότητάς του και της ευφυΐας του, παρά το γεγονός ότι είχε προσβληθεί από πολιομυελίτιδα.

Η μητέρα του Στάλιν ήταν αγρότισσα και ο πατέρας του ένας μέθυσος υποδηματοποιός, ο οποίος έχασε τη ζωή του κατά τη διάρκεια ενός καβγά. Ο ίδιος ο Στάλιν γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Γεωργία, στη δημοκρατία που είχε δημιουργηθεί στα νότια σύνορα της ΕΣΣΔ. Μικρός είχε πάθει ευλογιά, η οποία είχε αφήσει τα ίχνη της στο πρόσωπο του. Υπέφερε πιθανώς από σηψαιμία, με αποτέλεσμα την ατροφία στο αριστερό του χέρι, ενώ έπασχε από ραιβοποδία, που προκαλούσε εμφανή προβλήματα στο βάδισμά του. Η μνήμη του ήταν εκπληκτική. Έγινε επαναστάτης ενώ σπούδαζε με υποτροφία, αποβλήθηκε, επέζησε στη φυλακή και την εξορία, βοήθησε στην ίδρυση και στην έκδοση της Pravda, τράβηξε την προσοχή του Λένιν και το 1922 έγινε γενικός γραμματέας.

Το 1924, όταν πέθανε ο Λένιν, ο Στάλιν ήταν ένα από τα επτά μέλη του Πολιτικού Γραφείου, Αργότερα τέσσερα από αυτά τα μέλη εκτελέστηκαν, αφού πρώτα εξαναγκάστηκαν να ομολογήσουν ότι ήταν προδότες στις αποκαλούμενες δίκες-

παρωδία, ένα δε μέλος αυτοκτόνησε. Τελευταίος έχασε τη ζωή του ο Λέων Τρότσκι, ο οποίος δολοφονήθηκε στο Μεξικό το 1940. Το 1941 ο Στάλιν κυβερνούσε ήδη τη Σοβιετική Ένωση επί δώδεκα χρόνια. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου είχε επιβάλει τον κολεκτιβισμό και τη βιομηχανοποίηση της ΕΣΣΔ, η οποία είχε εξελιχθεί σε υπερδύναμη, εξολοθρεύοντας μεθοδικά όποιον τολμούσε να σταθεί στο δρόμο του, ακόμη και φίλους του που είχαν αποκτήσει μεγάλη ισχύ. Μπορούσε να γίνει ιδιαίτερα αβρός, αλλά κυβερνούσε διά του φόβου.

Ο Ρούσβελτ ήταν ένας άνθρωπος που διακρινόταν για την πειθώ, την προσωπική γοητεία και τις φιλελεύθερες αντιλήψεις του. Αναζητούσε ιδέες και συμβούλους, απολάμβανε το μεταξύ τους συναγωνισμό και διαμόρφωνε την προσωπική άποψή του. Έπειθε με μεγάλη δεξιοτεχνία τους άλλους για την ορθότητα της άποψής του. Ο πρόεδρος ήταν αποφασισμένος να οικοδομήσει μια ισοβαρή σχέση, να κατανοήσει και να κερδίσει την εμπιστοσύνη του Στάλιν. Πέτυχε σε ένα μεγάλο βαθμό το στόχο του, και οι επιστολές αυτές φανερώνουν το σημείο μέχρι το οποίο έφθασε.

Τα μηνύματα του Ρούσβελτ αποκαλύπτουν τις ιδέες του για τη διαμόρφωση του μεταπολεμικού κόσμου, τον επιμελημένο σχεδιασμό που κατέστησε δυνατή την εξέλιξη των ηνωμένων εθνών που πολεμούσαν τη Γερμανία και την Ιαπωνία στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ο Ρούσβελτ ήταν ο άνθρωπος που συνέλαβε την ονομασία), με σκοπό τη διατήρηση της ειρήνης.

Τα μηνύματα του Στάλιν αποκαλύπτουν τους φόβους του για μια ισχυρή Γερμανία, την επιμονή του για μια υποτελή Πολωνία, την αποδοχή αλλά και τις επιφυλάξεις του για τα Ηνωμένα Έθνη, καθώς και τον ενδόμυχο φόβο του για μια ενδεχόμενη προδοσία εκ μέρους του Ρούσβελτ και του Τσώρτσιλ. Όπως είχε κάνει ο Χίτλερ, με την υπογραφή ξεχωριστής συνθήκης με τη Γερμανία.

Θα ήταν ίσως αναμενόμενο να έχει ήδη δημοσιευτεί το σύνολο των μηνυμάτων που αντάλλαξαν αυτοί οι δύο παγκόσμιοι ηγέτες, αλλά μετά το θάνατο του Ρούσβελτ και την επικράτηση του Ψυχρού Πολέμου το τελευταίο που θα ήθελε κανείς να διαβάσει ήταν το πώς ο Ρούσβελτ είχε βοηθήσει τη Σοβιετική Ένωση να νικήσει τη Γερμανία.

Η αλληλογραφία αποκαλύπτει τις προσωπικότητες, καθώς και την πολιτική γραμμή των Ρούσβελτ και Στάλιν. Όπως διαπιστώνουμε, ο Ρούσβελτ είχε επίγνωση της δυσπιστίας και της καχυποψίας του Στάλιν απέναντι στους ξένους. Αυτή ήταν μια δυσπιστία που είχε διαποτίσει τη ρωσική κοινωνία, και ο Ρούσβελτ δεν έκανε καμία προσπάθεια να την αντιμετωπίσει. Στα μηνύματα του Ρούσβελτ προς τον Στάλιν υπάρχει μια ευδιάκριτη προδιάθεση. Ο Ρούσβελτ είναι σταθερά φιλικός. Τον επαινεί και τον κολακεύει, μερικές φορές ακόμη και σε βάρος του

Τσώρτσιλ. Καθώς ο πόλεμος εξελίσσεται και εκείνος αποστασιοποιείται από τον Τσώρτσιλ, καθησυχάζει εξ αποστάσεως τον Στάλιν. Ξεπερνά τα συνήθη όρια, αγνοώντας τις συμβουλές πολλών κυβερνητικών αξιωματούχων, που επέκριναν τη διαλλακτική στάση του, επειδή ήταν αποφασισμένος να σφυρηλατήσει μια σχέση ανάμεσα στις δύο χώρες που θα υπήρχε και μετά τον πόλεμο.

Η αλληλεξάρτηση των κρατών ήταν ένα από τα θεμελιώδη πιστεύω τού Ρούσβελτ. Όπως είχε δηλώσει πολύ πριν κάνει την εμφάνισή του σε εθνικό επίπεδο, «Ο πολιτισμός μας θα επιβιώσει μόνον αν εμείς, καθένας ξεχωριστά, συνειδητοποιήσουμε την προσωπική ευθύνη μας και την εξάρτησή μας από τον υπόλοιπο κόσμο».

Από την αλληλογραφία γίνεται ξεκάθαρο ότι, καθώς ο Ρούσβελτ οργάνωνε την είσοδο της Αμερικής στον πόλεμο, σχεδίαζε την ειρήνη που θα ακολουθούσε. «Αυτό που κυρίως καθιστούσε ξεχωριστό τον Ρούσβελτ ήταν το εκπληκτικό ένστικτο του για το μέλλον», έγραψε ο Arthur Schlesinger, Jr., «η εξαιρετική ικανότητα ανταπόκρισης στις νέες τάσεις της εποχής του».

Τίτλος: Αγαπητέ κύριε Στάλιν

Τίτλος πρωτότυπου: Dear Mr Stalin

Συγγραφέας - Συντελεστές: Γιόζεφ Στάλιν-Φραγκλίνος Ρούζβελτ

Μετάφραση: Γιάννης Καστανάρας

Εκδότης: Γκοβόστης

ISBN: 960-446-040-3

Έκδοση: 1905

Δέσιμο: Μαλακό εξώφυλλο

Σχήμα: 15 X 23 εκ.

Σελίδες: 480

<http://bit.ly/131gQ5i>